

ת"פ 15297/06/21 - מדינת ישראל נגד יעקב כהן

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 15297-06-21 מדינת ישראל נ' בוטיאר ואח' 22 יוני 2022

בפני כב' השופט בני שגיא, סגן נשיא

המאשימה מדינת ישראל

על-ידי ב"כ עו"ד עופרה קרמני ועו"ד רותם נוימן

נגד

הנאשם

יעקב כהן

על-ידי ב"כ עו"ד שמואל פלישמן

גזר דין - נאשם 3

מה דינו של אדם נורמטיבי, אשר הגיע לבילוי אקראי בטיילת בת-ים, ובעת שהייתו במקום נחשף לאירוע אשר בראשיתו סבר כי מדובר בפיגוע דריסה, ובהמשך, השתתף בתקיפתו של "הדורס" לאחר שזה "נוטרל", כאשר אין חולק כי אותו "דורס" לא היה אלא אזרח תמים ממוצא ערבי שנקלע למקום?

הגם שהנאשם הוא חלק מכתב אישום שהוגש נגד נאשמים רבים בגין אירוע שכונה "הלינץ' בבת-ים", אין חולק כי עניינו של הנאשם חריג ואינו דומה לעניינם של האחרים, וזאת אף בהינתן העובדה כי בניגוד לרובם המכריע של המעורבים, התביעה לא ייחסה לנאשם עבירות על-פי חוק המאבק בטרור או עבירות על-פי חוק העונשין שבוצעו ממניע גזעני.

כתב האישום המתוקן שהוגש בעניינו של הנאשם והסדר הטיעון שגובש בין הצדדים

1. כתב האישום שהוגש בגין אירוע "הלינץ' בבת-ים" כולל תשעה נאשמים, כאשר התביעה הגישה שני כתבי אישום נפרדים כלפי מעורבים נוספים בפרשה.

במסגרת הסדר הטיעון הייחודי שגובש בעניינו של הנאשם תוקן כתב האישום, אך זאת תוך הותרת הוראת החיקוק המקורית על כנה, דהיינו - חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 333 יחד עם סעיף 335(א)(2) יחד עם סעיף 29 לחוק העונשין. יודגש כי ביחס לנאשמים 1, 4-9 בחרה התביעה לייחס עבירות לפי חוק המאבק בטרור או עבירות לפי חוק העונשין שבוצעו ממניע גזעני. בין הצדדים לא הייתה מחלוקת כי בניגוד לרובם המכריע של המעורבים בפרשה, הנאשם הגיע לטיילת בת-ים לצורך בילוי, וכאשר החל האירוע סבר כי מדובר בפיגוע דריסה, הגם שהתברר בהמשך כי לא כך הם פני הדברים.

2.

על-פי עובדות כתב האישום המתוקן, הגיע הנאשם לטיילת בת-ים ביום 12.5.21, וזאת לצורך בילוי. באותה נקודת זמן התקהלו במקום אנשים רבים, וזאת לאחר שדבר ההתארגנות פורסם ברשתות החברתיות, תוך קריאה לפגוע באזרחים ערבים ובעסקים בבעלות אזרחים ערבים בטיילת בבת-ים (לא נמצאו ראיות כלשהן לכך שהנאשם נחשף לאותם תכנים ברשתות החברתיות). במהלך הערב, חלק מהמתקהלים במקום החלו לנפץ חלונות של בתי עסק בבעלות אזרחים ערבים, וקראו קריאות חוזרות ונישנות לפגיעה בערבים. הנאשם, ששהה במקום באותה נקודת זמן, עזב את המקום והחל ללכת בטיילת לכיוון דרום.

בשעה 21:36 הגיע סעיד מוסא (להלן - **קורבן העבירה**) לטיילת ברכבו, עצר בפקק תנועה, כאשר אחד מהמתקהלים ניגש אליו, ושאל אותו האם הוא ערבי. קורבן העבירה השיב בחיוב, שאז ניסה אותו אדם להלום בו באגרופו תוך שהוא צועק "הנה ערבי הנה ערבי". קורבן העבירה חש בסכנה, ניסה לברוח מההמון בעודו נוסע עם רכבו לאחור, זאת כאשר עשרות אנשים רודפים אחריו וצועקים "ערבי ערבי", אך התנגש ברכב שעמד מאחוריו. בהמשך, ניסה קורבן העבירה לברוח בנסיעה מהירה לכיוון דרום, אך התנגש ברכב נוסף ולא הייתה לו דרך מילוט (להלן - **ההתנגשות**).

הנאשם, ששהה דרומית להתרחשות, הגיע למקום בעת ההתנגשות ועמד על המדרכה בסמוך לה. **לא הייתה מחלוקת, כאמור, כי באותה נקודת זמן סבר הנאשם כי מדובר בפיגוע דריסה**. הנאשם הטיח כוס על רכבו של קורבן העבירה ובעט ברכב.

בהמשך לכך, עשרות מבין המתקהלים תקפו את קורבן העבירה בצוואת, הוציאו אותו מרכבו, חשמלו אותו בשוקר, הפילו אותו לרצפה והיכו אותו באגרופים, בבעיטות ובאלה טלסקופית, וזאת חרף ניסיונותיו לקום. אחד המעורבים הטיח בפניו של קורבן העבירה קורקינט חשמלי. במהלך אירוע התקיפה, חלקו של הנאשם התמצה בכך שבעט בקורבן העבירה בפלג גופו העליון.

תקיפת קורבן העבירה הופסקה על-ידי עוברי אורח אשר הגנו עליו והרחיקו את התוקפים, ואלה הניחו לו כאשר הוא נותר שרוע על הקרקע וחבול קשות. אחד התוקפים אף חזר ובעט בראשו של קורבן העבירה, תוך שהוא זורק עליו בקבוק, עד שהורחק בכוח על-ידי אחד הנוכחים.

בהמשך, בעת שקורבן העבירה הובהל באמבולנס על אלונקה, ניסה הנאשם לתקוף אותו באמצעות ידו, אך נהדף על-ידי אחד הנוכחים. במקביל לתקיפת קורבן העבירה ולאחריה, חבלו מעורבים אחרים בצוואת חדא ברכבו של קורבן העבירה, תוך שהם מנפצים את שמשות הרכב, שוברים את המראות ומנסים לעקור את דלתות הרכב.

כתוצאה מהאירוע שתואר לעיל, נגרמו לקורבן העבירה חבלות חמורות: שברים באף, בארובת העין, בשיניים, וכן חתכים עמוקים ושטפי דם בפנים ובראש. בנוסף, נגרמו לקורבן העבירה חבלות וחתך בחזה, וכן נגרמה לו בצקת בגרון.

טיעוני הצדדים לעונש

3.

התובעות, עורכות הדין עופרה קרמני ורותם נוימן, עמדו בטיעוניהן על חומרתו הרבה של האירוע, על הפגיעה הקשה בקורבן העבירה, ועל הצורך לייצר "תגובה עונשית קשה וכואבת ולבטא את שאט הנפש העמוק ממעשי הנאשם ושותפיו לעבירה". נטען כי הענישה צריכה ליתן ביטוי למגוון ערכים, ובהם ערכי של מדינת ישראל הרגישה לזכויות מיעוטים, הצורך בשמירה על גופו וכבודו של אדם, ובמידה רבה גם הצורך במתן אפשרות לכוחות הביטחון להתמקד בעימות מול אויבנו, ללא צורך בהקצאת משאבים לטיפול ב"אירועי פנים".

וכך כלשונן של התובעות: **"מידת הפגיעה בערכים אלה, במקרה זה, הינה קיצונית בחומרתה, ויש חומרה נוספת יתרה, בכך שהמעשים בוצעו בעת לחימה, בשעה שמשאבי כוחות הביטחון צריכים להיות מופנים להגנה על ביטחון המדינה ואזרחיה מפני האויב התוקף מבחוץ".**

הוסבר כי אף אם מדובר במי שהגיע למקום לצרכי בילוי, ולא היה שותף למרדף שהתרחש אחר קורבן העבירה עת ניסה להימלט מההמון, אין חולק כי תקיפתו של קורבן העבירה על-ידי הנאשם בוצעה לאחר שזה, הלכה למעשה נוטרל, וכאשר מעורבים נוספים תוקפים את אותו קורבן. בנסיבות אלה, טענו התובעות כדלקמן: **"... אין לתת משקל מכריע לכך שהנאשם לא ידע מה מטרת ההגעה של סעיד לטיילת... גם אדם שיוצא מאולם בית המשפט אשם בביצוע עבירה, דמו אינו מותר. אנחנו לא נצדיק תקיפה של אדם שהורשע וביצע מעשה חמור על-ידי הקורבן שלו".**

חלק מטיעון התביעה הוקדש לסקירת מצבו של קורבן העבירה והדגשת החבלות הקשות שנגרמו לו. נטען בהקשר זה כי אף אם מדובר במי ששוחרר לאחר יומיים מבית החולים, אין לראות בכך כנתון הממעיט מעוצמת הנזק שנגרם, בדגש על הנזק הנפשי המצריך טיפולים נפשיים, והוביל לכך כי בחודש פברואר 2022 ניסה קורבן העבירה לשים קץ לחייו.

על יסוד כלל הטיעונים שפורטו ופסיקה שהוגשה, סברה התביעה כי יש קבוע מתחם **הנע בין 4 שנות מאסר ל- 7 שנות מאסר**, ולמקם את הנאשם בשליש התחתון של המתחם, וזאת לצד הטלת מאסר מותנה ופיצוי לטובת המתלונן.

4.

הסנגור, עו"ד שמואל פלישמן, עמד בפתח טיעונו על האמור בספר דברים פרק כ"ד פסוק ט"ז, שם צוין: **"לא יומתו אבות על בנים, ובנים לא יומתו על אבות. איש בחטאו יומתו".**

נטען כי אין לראות את הנאשם כחלק מחבורת התוקפים שהגיעו למקום כתוצאה מתכנון מוקדם, ופרסום דבר ההתקהלות בקבוצות הווטסאפ, וממילא אין לראות בנאשם כמי שהיה שותף לחשיבה גזענית בעת ביצוע מעשיו. הנאשם, כך על-פי הטיעון **"מקלל את היום שהגיע לשם"** וקלט רק למחרת

האירוע, כי אין עסקין בפיגוע דריסה. כך הוסבר כי זריקת הכוס לעבר הרכב והבעיטה ברכב, נועדו למנוע מ"הדורס" לצאת מהרכב ולפגוע באזרחים שהיו במקום, אשר לא היו מוכרים לנאשם לפני, במהלך או לאחר האירוע.

הוסבר כי הנאשם מכיר בטעויותיו, בעובדה כי תקף את קורבן העבירה על לא עוול בכפו, אך אין מקום למצות עימו את הדין רק בשל חומרת מעשיהם של האחרים.

גם הסנגור הפנה לפסיקת בית המשפט העליון, תוך הדגשת העובדה כי בגין העבירה בה הורשע הנאשם, על-פי רוב, נקבעים מתחמי ענישה של תקופות מאסר קצרות בלבד, במיוחד במקרים בהם התקיפה לא הייתה כרוכה בשימוש בנשק חם או קר.

הסנגור פירט בטיעוניו את נתוניו האישים של הנאשם: יליד שנת 1989, נעדר הרשעות פליליות קודמות, אשר התייתם מאימו לאחר התמודדות בת שלוש-עשרה שנים עם מחלת הסרטן. ההתמודדות ארוכת השנים עם מחלת האם הייתה קשה לתא המשפחתי כולו, ובמיוחד עבור הנאשם שהיה בן 16 עת התגלתה המחלה, ושימש עד מעצרו כעמוד התווך המשפחתי, זאת גם על רקע קשיים רפואיים משמעותיים הפוקדים את אביו. הסנגור הפנה בהקשר זה לעדות אביו של הנאשם, אשר תיאר כי הנאשם לאורך השנים יצר קשרים חבריים הדוקים עם אזרחים ממוצא ערבי, וזאת במסגרת עבודתם המשותפת במפעל.

בסיומו של טיעון, סבר הסנגור כי יש מקום להשית על הנאשם עונש המשקף את תקופת מעצרו.

5. הנאשם בדברו האחרון ציין את הדברים הבאים: **"בערב האירוע חזרתי מהעבודה ורציתי להתאווור, התקשרתי לחברים כדי לצאת לביילוי. לא הייתה שום התארגנות, לא היה לי שום קשר לקבוצת ווטסאפ, לא הייתי קשור לוונדליזם שנעשה שם, ראיתי את זה וזה ממש לא עניין אותי. אני הייתי עם התכניות שלי. היה איתי יאיר, חבר שלי, וגם ידידה שלי יעל, ואנחנו יצאנו אותם חברים. כשהתחיל האירוע עצמו, וניגשו אל סעיד, ושהוא נסע אחורה, אני בכלל לא נמצאתי באזור. אני לא הייתי מודע לתחילת האירוע. הוא נסע אחורה, ואז קדימה, מכיוון צפון לדרום. רואים את זה גם בסרטון. הוא הגיע אלי במהירות, שינה את נתיב הנסיעה שלו. הוא התנגש חזיתית עם הרכב, ובמקום שעמדתי צעקו "מחבל פיגוע דריסה", כשהחבר שלי יאיר ואחרים בורחים, ואני נשאר במחשבה שזה פיגוע דריסה, כך גם צעקו שם האנשים, ואני רק במחשבה אחת לעצור אותו כדי למנוע סכנה. הבעיטה ברכב, הדלת נפתחה, בעטתי פעמיים בדלת הרכב כדי לסגור אותה שלא יצא. הוא הוצא על-ידי אחרים, הוא היה במעגל התקיפה הראשון, ואני מהאמוציות נתתי לו בעיטה. אני גם לא קשור לקורקינט ולא לשוקר. אני רוצה לפנות מפה לסעיד. אני באמת הבנתי אחרי כמה ימים שזה לא מחבל. הייתי בטוח שזה מחבל. גם בתקשורת דיברו על זה בהתחלה שזה חשד לניסיון דריסה. הוברר שזה מתלונן שהגיע לשם בטעות. הבנתי שנקלעתי לסיטואציה שלא חלמתי עליה שאי פעם אגיע לדבר כזה. יצאתי לבלות, והגעתי לסיוט. אני נמצא בסיוט. אני מתנצל, ושתגיע אליו גם ההתנצלות שלי. בכל**

לשון של בקשה, אני יודע שזה לא יעזור. יצא מצב שיצאתי לבילוי והגעתי למקום שזה לא הסביבה שלי. זה אנשים שחיים פשע, ומדברים פשע. זה לא המקום שלי ולא הטבע שלי. אני לא בן אדם גזען, ואני עובד עם אח של אבא שלי קרוב ל-10 שנים בנגריה, יש לנו עובדים ערבים ממזרח ירושלים, והם עובדים צמוד אלי. מעולם לא היה מקרים דומים לזה. אני לא אדם שיודע מה זה הדברים האלה. אני אדם עובד מבוקר עד לילה, עוזר בפרנסתו של אבי, שנתמך ביטוח לאומי, הוא לא רואה. אנחנו השתמשנו בכל המשאבים שלנו ואנו במצב קשה מאוד. אימי נפטרה מסרטן, אנו מחזיקים אחד את השני. אני לא מכיר את הסביבה הזאת האלימה. אני לא בא מהעולם הזה, ומעולם לא הייתי שם. אני באמת חשבתי שמדובר באירוע דריסה, וכל ההשתתפות שלי בחלק הזה הייתה בעיטה כדי לנסות לנטרל אותו. אחרי שהוא היה על הרצפה עזבתי את האירוע ולא נמצאתי שם. שוב, אני מצטער ומביע חרטה. לקחתי אחריות על המעשים שלי. שיתפתי פעולה במשטרה, לא שיקרתי, לא ניסיתי לומר שזה לא אני ולא הייתי שם. היה סרטון שמצאתי אותו במזל, באפליקציות, שרואים אותי, שאני נשארתי לבד מול הרכב, ואני בועט בדלת פעמיים ומנסה לסגור אותה. לא באתי לשם כדי לפגוע במשהו בגלל המצב הביטחוני שהיה בארץ, זה היה נראה לי כמו פיגוע דריסה, כך באמת חשבתי. אני נמצא בסיוט, באתי לבילוי ונמצא במעצר שנה. אני באמת מבקש שהכל יילקח בחשבון".

דין והכרעה

קביעת מתחם העונש ההולם

6. אין חולק בדבר חומרתו הרבה של האירוע, המהווה את אחד מה"שיאים השליליים" באירועים שליוו את מבצע שומר חומות. אזרח ישראלי מגיע עם רכבו לטיילת בבתי-ים, שם נתקל בהמון זועם ומותקף על-ידי עשרות רבות של אנשים, על לא עוול בכפו, ורק משום מוצאו. לא ניתן להבין, ובוודאי שלא ניתן לקבל התנהגות ביריונית ואלימה מעין זו, ויש להילחם בה, בין היתר, על דרך השתת ענישה הולמת.

במסגרת ע"פ 577/22 מדינת ישראל נ' אוחנינה (6.3.2022) (להלן - עניין אוחנינה) עמד בית המשפט העליון על חומרת מעשיו של מעורב אחר בפרשה, וקבע את הדברים הבאים: "האירוע בו המשיב נטל חלק הוא מביש ומקומם - בעיצומו של מבצע 'שומר חומות' כאשר משאבי כוחות הביטחון מוקצים לצרכי הגנה על ביטחון המדינה ואזרחיה, התגבשה חבורת פורעים, ביניהם המשיב, על-מנת לפגוע באזרחים תמימים וזאת אך ורק על רקע היותם בני המגזר הערבי. בעוד שמובן כי אין להטיל את מלוא כובד משקלו של אירוע קשה זה על כתפי המשיב - מעשיו כשלעצמם מגלמים חומרה של ממש. המשיב ירק על המתלונן, ניפץ את השמשה האחורית של רכבו וגנב חפצים ממנו. חלקו המשמעותי במעשים שקדמו לאירוע התקיפה ודבריו עת שרואיין, מוסיפים אף הם לחומרת מעשיו, בין היתר, מאחר שהם מלמדים היטב על הלך רוחו בעת האירוע ועל שהניע אותו לבצעם. המסר העונשי שיש להשמיע באופן חד וברור הוא כי מעשים

מעין אלו, הנעשים על רקע גזעני, הם מן החמורים שבדין ויש להוקיעם מכל וכל - בין אם מדובר בקורבן מהמגזר היהודי, ובין אם הקורבן משתייך למגזר הערבי, כבענייננו."

7. משנקבעו דברים אלה, דומני כי הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה מהאירוע, הם אותם ערכים שסקרה התביעה בטיעוניה, ואף הסנגור לא חלק על עצם הפגיעה בערכים אלו.

8. המחלוקת המרכזית נוגעת לעוצמת הפגיעה בערכים המוגנים, וזאת בדגש על חלקו הקונקרטי של הנאשם. בהקשר זה, ראיתי לציין כי מעבר לחובתו של בית המשפט ליתן משקל לחומרתו הכללית של האירוע, קיימת חובה נוספת אשר כרוכה בבחינת מעשיו הקונקרטיים של כל מעורב ומעורב במסכת העובדתית. אמנם, שעה שמדובר באירוע מסוג "לינץ", ברור כי אין מקום לדקדק בהבחנות "דקות" בין חלקו של מעורב פלוני לבין חלקו של מעורב אלמוני, אך שונים הם פני הדברים שעה שמדובר בסיטואציה בה קיימת הבחנה ברורה וזועקת לשמייים בין חלקו של נאשם פלוני לבין חלקם של מעורבים אחרים. לטעמי - זוהי הסיטואציה העומדת בפנינו כעת.

במקרה דנן, ניתן להצביע על מספר הבחנות משמעותיות המחריגות את עניינו של הנאשם ממעשיהם של רובם המכריע של תוקפי קורבן העבירה.

ההבחנה הראשונה - הנאשם לא היה חלק מההתארגנות המוקדמת: אין חולק, וכך צוין בכתב האישום, כי חלק משמעותי מהמעורבים בתקיפת קורבן העבירה ובגרימת נזק לבתי העסק במקום, נטלו חלק בהתארגנות מוקדמת שהחלה בקבוצות ווטסאפ שונות. כאשר אדם לוקח חלק בהתכתבות בעלת אופי גזעני ואלי, יש לדברים משמעות מבחינת מתחם העונש ההולם. בענייננו - אין חולק כי הנאשם לא היה חלק מאותן קבוצות ווטסאפ, לא נחשף לתכנים גזעניים ברשתות החברתיות מהסוג שיגרום לו "לעשות מעשה", וממילא לא הביע עמדה אלימה או גזענית, כזו או אחרת, עובר לאירוע.

ההבחנה השנייה - הגעתו של הנאשם למקום הייתה אקראית ולצרכי בילוי: אין חולק כי בניגוד לרוב הנאשמים שנטלו חלק באירוע, הנאשם לא הגיע לטיילת בת-ים על-מנת להשתתף בעימות מסוג זה או אחר, אלא על-מנת לבלות. הדברים כאמור אינם במחלוקת, ויש בהם כדי ללמד על הלך רוחו של הנאשם, ובוודאי כדי למתן את מתחם העונש ההולם, שהיה שונה לחלוטין, לו מטרת הנאשם בהגעה לטיילת הייתה לקחת חלק בעימות.

ההבחנה השלישית - הנאשם סבר בזמן אמת כי קורבן העבירה מנסה לבצע פיגוע דריסה: גם בהקשר להבחנה זו אדגיש כי אין מחלוקת בין הצדדים כי כך היו פני הדברים, וברור כי יש לכך השלכה ברורה על מתחם העונש ההולם. הנאשם תקף את קורבן העבירה, אך עשה כן רק לאחר שסבר כי קורבן העבירה מנסה לבצע פיגוע דריסה. לא דומה עניינו של הנאשם לעניינם של מעורבים אחרים, שהבינו היטב כבר מנקודת הזמן הראשונה כי אין מדובר בפיגוע דריסה, וכי קורבן העבירה הוא אזרח תמים שהגיע למקום באקראי.

מעבר להבחנות אלה, יש לציין כי הנאשם לא עשה שימוש בנשק קר, ועל-פי תיאור הפעולות האלימות שביצע (זריקת כוס על רכבו של קורבן העבירה, בעיטה באותו רכב, בעיטה בפלג הגוף העליון והנפת יד - ללא מגע), ברור כי לא ניתן לראות בפגיעות הפיזיות שספג קורבן העבירה, ככאלה שהן תולדה של מעשיו של הנאשם. לא כך הם פני הדברים ביחס לנזק הנפשי שנגרם לקורבן העבירה, שאין חולק בדבר היותו משמעותי, וראה בהקשר זה הצהרת נפגע העבירה, אשר מטעמי צנעת הפרט לא מצאתי לפרטה.

9. לצד הבחנות אלה, אשר יש בהן כדי להחריג את עניינו של הנאשם מעניינם של רובם המכריע של המעורבים, ברור כי אין לקבל גם התנהגות כמו זו בה חטא הנאשם. אף אם סבר הנאשם כי מדובר בפגיעה דריסה, הרי נקיטה בפעולות אלימות נגדו, שעה שאין חולק כי באותה נקודת זמן קורבן העבירה לא היווה סכנה לאיש (אלא היה נתון להתקפה אלימה על-ידי עשרות אנשים) היא פעולה הראויה לגינוי, מבישה, ועומדת בסתירה לאמות מידה מוסריות וערכי היסוד של מדינת ישראל.

10. באשר למדיניות הענישה, אציין כי קיים קושי באיתור מקרים דומים, והתקשיתי לראות במרבית פסקי הדין שהוגשו על-ידי הצדדים ככאלה הרלוונטיים לקביעת המתחם. כך ביחס לפסקי דין שהוגשו על-ידי התביעה המשקפים אירועים אלימים וגזעניים, שכן אין חולק כי הנאשם הורשע בעבירה על-פי חוק העונשין, שלא בוצעה ממניע גזעני; וכך ביחס לפסקי הדין שהוגשו על-ידי הסנגור המשקפים אירועים אלימים, אך אלה נעדרים את המימד הייחודי הקיים באירוע שבפניי, הקשור למעטפת האירוע, על כל המשתמע מכך.

11. בחנתי את טיעוני הצדדים באשר לרף הענישה שנקבע **בעניין אוחנינה**, ודומני כי עניינו של אוחנינה חמור מעניינו של הנאשם. כעולה מפסק דינו של בית המשפט העליון, אוחנינה לא הגיע למקום באקראי, נקט אף הוא בפעולות אלימות שיש לראותן כמבישות ומבזות (כגון יריקה), שלהב את ההמון הזועם בקריאות גזעניות, ואף רואין לאחת מרשתות הטלוויזיה וחזר על אותם מסרים אלימים וגזעניים.

בית המשפט העליון שקיבל את ערעור המדינה, העמיד את עונשו של אוחנינה על 20 חודשי מאסר, וכפי שצינתי, דומני כי התנהלותו הכוללת של אוחנינה חמורה יותר מזו של הנאשם, גם בשים לב לאותן הבחנות שפורטו בסעיף 8 לעיל, וכן בהינתן העובדה שהנאשם לא הורשע בעבירות שבוצעו ממניע גזעני.

בע"פ 901/22 **מדינת ישראל נ' אסווד** (24.2.2022) החמיר בית המשפט העליון בעונשו של מעורב נוסף באירועי ההתפרעות במבצע שומר חומות, כאשר באותו מקרה, הורשע הנאשם בעבירות של התפרעות שסופה נזק ממניע גזעני, הסגת גבול כדי לעבור עבירה ממניע גזעני, היזק בזדון ממניע גזעני והתפרעות. בית המשפט העליון עמד על חומרת מעשיו של אותו נאשם, שבצוותא חדא עם רעולי פנים גרם נזק למלון בעיר עכו, אשר בהמשך האירוע הוצת על-ידי אחד המעורבים האחרים - הצתה שכתוצאה ממנה נגרם מותו של אחד מאורחי המלון. באירוע נוסף בו היה מעורב אותו נאשם, הוא לקח חלק בהתפרעות, במסגרתה יודו אבנים לעבר שוטרים על-ידי אחרים. בית המשפט המחוזי גזר על הנאשם 12 חודשי מאסר, ואילו בית המשפט העליון החמיר בעונש והעמידו על 22 חודשי מאסר.

וכך צוין בפסק הדין: "החומרה המיוחדת באירוע זה (האירוע הראשון בו הורשע אותו אסווד - ב.ש) נובעת מעוצמתו, מריבוי המשתתפים ומהמניע הגזעני שעמד בבסיסו. לכך יש להוסיף כי דקה בודדת לאחר שהמשיב יצא מהמלון, פרצה בו הדליקה אשר הסתיימה במותו הטראגי של המנוח. תוצאה זו יש בה כדי ללמד על הסכנה הפוטנציאלית החמורה הנשקפת לשלום הציבור ולביטחונו במעשים שמבוצעים על-ידי המון אדם, אשר מחייבים ענישה מחמירה; וזאת, גם בלא פגיעה בגוף או ברכוש, וקל וחומר כאשר - כבענייננו - אירעה פגיעה כאמור..."

ועוד צוין: "לכך יש להוסיף כי המשיב הורשע בהשתתפות בשני אירועים נפרדים אשר בוצעו בהזדמנויות שונות".

השוואת עניינו של אסווד לעניינו, מלמדת כי עניינו של אסווד חמור יותר. אסווד הורשע בשורה של עבירות שבוצעו ממניע גזעני, הגעתו למקומות בהם התרחשו ההתפרעויות לא הייתה אקראית, וממילא פעולותיו לא בוצעו על רקע סברה מוטעית כי קורבן העבירה הוא מפגע.

במסגרת ע"פ 193/14 נסראללה נ' מדינת ישראל (26.10.2014) נדון עניינו של נאשם אשר הורשע בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה, תקיפת שוטר, התפרעות שסופה נזק, והכל במסגרת ביצוע בצוותא על רקע אירוע לינץ' שבוצע ברצח עדן נתן זאדה, לאחר שזה רצח נהג אוטובוס בו נסע ושלושה מנוסעיו, וכן פצע אחרים נוספים. באותו מקרה נדחתה טענת הנאשם להעדרה של שותפות ספונטנית, ונקבע, תוך הפניה לפסק דין נוסף שניתן בפרשה (ע"פ 278/14 כורבאג' נ' מדינת ישראל (16.6.2014)) כי אף שיש לראות בקנטור של זאדה כקנטור הקשה ביותר, חברה מתוקנת אינה יכולה להסכים עם עשיית דין עצמי או עם פעולות תגמול עצמאיות. על יסוד האמור לעיל, דחה בית המשפט העליון את הערעור, והותיר על כנו את העונש שהוטל בבית המשפט המחוזי - 18 חודשי מאסר.

בהיבטים מסוימים קיימים קווים דומים לעניינו, אך יחד עם זאת, קיימות גם נקודות שאינן דומות. כך לדוגמא, הגיע אותו נסראללה למקום לאחר היוודע דבר האירוע, ולא נכח בזירה באופן אקראי, וכך בנוסף, הורשע הנאשם גם בכך שנטל חלק בהתפרעות המונית, במסגרתה הותקפו גם שוטרים אשר ניסו לחלץ את זאדה. בכתב האישום צוין כי הנאשם נכנס לאוטובוס מתוך כוונה לתקוף את זאדה, תקף אותו בכך שבעט בו, וכן תקף שוטרים בבעיטות ובאגרופים. בעניינו, הנאשם לא התעמת עם כוחות המשטרה (שנראה כי לא נכחו במקום), וממילא גם חלקו בתקיפת קורבן העבירה, היה מצומצם יחסית.

12. בהינתן האמור לעיל, ותוך שקלול הנתונים הייחודיים הרלוונטיים לעניין חלקו של הנאשם שבפניי, ראיתי לקבוע מתחם עונש הנע בין 15 חודשי מאסר ל- 25 חודשי מאסר.

קביעת העונש המתאים בגדרו של מתחם העונש ההולם

13. באשר לעונש המתאים לנאשם, ולצורך קביעתו, נתתי דעתי לנתונים הבאים:

- (א) הנאשם קיבל אחריות מלאה על מעשיו כבר בתחנת המשטרה, ובהמשך בבית המשפט עוד טרם נשמעו ראיות. בהינתן טיבו של האירוע וריבוי המעורבים, דומני כי יש משקל משמעותי להודאת הנאשם המלמדת על הפנמת הפסול באירוע. חיזוק למסקנה זו ניתן לראות גם בדברים שאמר הנאשם בבית המשפט, כפי שצוטטו לעיל.
- (ב) אין לחובת הנאשם הרשעות קודמות בפלילים. באשר להרשעתו בבית המשפט לתעבורה (בגינה ריצה ארבעה חודשי עבודות שירות), דומני כי לא ניתן לראות בה ככזו המצדיקה החמרה בעונש.
- (ג) נתוניו האישיים של הנאשם אינם פשוטים. הנאשם התייתם מאימו עת היה נער בן 16, ומהווה היום את עמוד התווך המשפחתי, וזאת לאחר שאף אביו לקה בבריאותו.
- (ד) הנאשם נמצא במעצר למעלה משנה בתנאים לא פשוטים. בהינתן העובדה כי רובה המכריע של תקופת המאסר רוצתה בתנאי מעצר, ברור כי יש בכך משום נתון המצדיק התחשבות בעונש.

סיכום

14. לאור האמור לעיל, ראיתי להטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 15 חודשי מאסר בפועל החל מיום מעצרו 21.5.22.

- ב. 8 חודשי מאסר אולם הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו עבירת אלימות נגד הגוף מסוג פשע.
- ג. 4 חודשי מאסר אולם הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו עבירת אלימות נגד הגוף מסוג עוון.
- ד. פיצוי לקורבן העבירה בסך 5,000 ₪, אשר ישולם ב- 5 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1.9.22 ועד לסיום התשלומים. התביעה תודיע לקורבן העבירה על זכאותו לפיצוי ועל הצורך למסור את פרטיו למזכירות בית המשפט.

זכות ערעור כחוק.

ניתן והודע היום כ"ג סיון תשפ"ב, 22/06/2022 במעמד הנוכחים.

בני שגיא, שופט
סגן נשיא